

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:

за цілий рік . . . 20 кор.
за пів року . . . 10 кор.
за чверть року . . . 5 кор.
за місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
за пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

»Варвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Дзюбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламации неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланих» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Кн. Гогенльоге перед палатою вельмож.

(X) В середу представив ся новий міністер-президент кн. Гогенльоге в палаті вельмож державної ради і виголосив також там програмову річ, котра в дечім відмінна була від проголошеної в посольській палаті, відповідно обставинам. Але й в тій річі, як і в попередній Кн. Гогенльоге проявив те саме одушевленє і те саме глибоке переконанє, що виборча реформа вплине на зднанє сторонництв і народностей і причинить ся до витвореня соціально і національно зєдиненої Австрії. Кн. Гогенльоге представив ся отже і палаті вельмож головно яко міністер для виборчої реформи, хоч тут окрім справи австро-угорської угоди порушив ще інші питання, а іменно зазначив, що правительство присьвятить свої змаганя також економічному подвигненю держави відповідно потребам часу а також реформі адміністрації.

З огляду на се, що дозволений попереднім правительством демонстративний похід соціал-демократів дня 28. листопада видав ся палаті вельмож впливом безсильности правительства, зазначив кн. Гогенльоге ще з більшим притиском як в посольській палаті, що рів-

ність всіх перед законами має бути так само несхитна, як і пошанованє законів і що правительство буде всюди дбати про се, щоби се пошанованє законів удержати.

Всеж таки головною справою, около котрої обертала ся вся річ програмова, була виборча реформа. Цікавий був іменно зворот, яким кн. Гогенльоге, намагав ся переконати вельмож про потребу загального виборчого права і зладити їх опір проти виборчої реформи тим заспокобнєм, що та реформа не усуне зовсім представників великої власности з посольської палати, котрі, як они запевняють, найбільше виявили зрозумінє для державних потреб.

Кн. Гогенльоге вказав на те, що великі власники своїм образованием, своїми звязями і економічним впливом зможуть також приєднати собі прихильність широких верств народних і зможуть здобути мандат і при загальнім виборі, як се діє ся в Англії і де инде. Ся замітка має тим більшу вагу, що її висловив не бар. Гавч, але такий сам вельможа як і многі члени висшої палати і то вельможа з високо аристократичного княжого роду.

Певно, що і сею заміткою не переконав кн. Гогенльоге противників виборчої реформи в палаті вельмож, а може ще більше роздратував їх припущенєм,

що великі власники з боязни перед втраотою мандатів опирають ся загальному праву виборчому. Одначе кн. Гогенльоге імовірно не думав повернути противників загального права виборчого, а хотів їм лише виразно і рішучо заявити, що всякий опір проти виборчої реформи був би марний і що правительство всіма способами змагати буде до здійсненя сеї реформи. Окрім того додав кн. Гогенльоге, що ніяке правительство не мало би иншого вибору, як довести до полагоди виборчу реформу. Тим способом зазначив кн. Гогенльоге, що всяка дальша розправа про відповідність виборчої реформи є злишня і тим вказав, що на палату вельмож спадає в сій справі велика одвічальність.

Зазначивши так рішучо становище правительства в справі виборчої реформи, міністер президент не натякнув ані словом про реформу палати вельмож, яку порушив був бар. Гавч, ані про зміну регуляміну, до котрої попереднє правительство внесло відповідну прологу. Із сего можна догадувати ся, що кн. Гогенльоге не думає причиняти трудностей і так великому ділу як виборча реформа нагромаджуванєм ще дальших трудних справ, котрі можуть лише спинювати переведенє виборчої реформи. Так само, здає ся, думає кн. Гогенльоге

Що означає назва „Малороссія“?

Назва «Малороссія», попередня «Малая Русь» — цілком книжна. В народних устах, які не відають ся з книжками, сеї назви нема. Назва «Малороссія» розпросторена поміж письменними людьми, особливо поза межами України. Людність на Україні обминає сей вираз, він не зрозумілий, а через се і не зручний, щоб прикладати єго до себе і людей. Можна твердо сказати, що на Україні «малороссами» себе не називає. В останніж часи, коли на Україні національні почутя значно поширились, вирази «Малороссія», «малоросси» подекуди стали навмисне відкидати. Для прикладу пригадати можна недавню заяву одеских студентів-Українців, які виголошували, що вирази єї начебто зневажливі.

Роздивимось, коли і через віщо склали ся назви «Малороссія» і «малоросси» і що вони означають.

Для зясування річи поставимо «Малороссію» — «Русь Малу» в ряду з «Ру-

сью Великою», «Русью Білою», «Русью Червоною» і «Русью Чорною» і поглянемо, на яких просторах простягала ся кожда з сих частий старої, історичної Русі.

Бачимо, що найширше розпросторена «Велика Русь», займає всю середину, а також значну частину північного обсягу так званої великої європейської низини. «Біла Русь» заняла досить широкий обсяг Пинських болотвяних міст по Дніпровому притокови Припєті. «Червона Русь» опершись на захід сонця о Карпатські гори, на сей час обмежена східною Галичиною: понередуж до Червоної Русі належали певні частини Волинської землі і Подолії, ще й тепер близькі по ознакам своєї людности до Галичап-червонорусів. «Чорну Русь» трудно тепер визначити географічно, вона зникла; була вона десь серед широких степів Чорноморських. Через віщо вона звала ся «Чорною», про те річ буде далі.

Малороссію по сучасному адміністративному поділові Росії, звичайно звуть ся дві губернії — полтавська і чернігівська, себто тільки лівобічна Україна. До сих двох губерній в урядовім поділі на-

сих країн іноді прибавляють третю харківську губернію. Вирази «Малороссія», «малороссы» окрім названих країн загальна література поширює і на правобічну Україну, себто на губернії: київську, подільську і волинську. Література наукова на підставі дослідів антропологічних і етнографічних*) за Малоросів приймає коренну людність не стільки на Україні правобічній, лівобічній і слободській, а й найбільшу частину людности в губерніях новоросійських, особливож в губерніях катеринославській і херсонській, найбільше заселених ухояями з України, а також багато людности в інших південних губерніях від Бєсарабії до Кавказу.

Як бачимо, Малороссію звуть то вузький, то ширший обсяг країн по річках, які плинуть до Чорного моря. Певним треба приймати той обсяг Малої Русі, який зазначає антропология і етнография, бо кождій землі надають межі ті люди, які заселяють ту землю.

Через віщож південна Русь зве ся

*) Антропология і етнография простежують породу і побутові ознаки людей.

лишити на боці реформу регуляміну, бо не поділяє імовірно поглядів н. пр. кола польського, котре думає, що з загальних виборів повиходять найкрайніші живла, о навпаки сподіває ся, що розширенням виборчого права і ті живла приєднає ся для державної ідеї.

Кн. Гогенльоге думає очевидно справу реформи палати вельмож як і зміну регуляміну оставити до полагоди посольській палаті, яка вийде з загальних виборів.

В палаті вельмож згадав кн. Гогенльоге також про взаємини Австрії з Угорщиною і заявив, що правительството готово довести дц уладження певних і тривких взаємин поміж обидвома державами злученими під скиптром Габсбурским. Одначе ширше над сим питанням не розводив ся, вважаючи, що єго погляди в тій справі відомі палаті вельмож з попередньої програмової річи.

Що кн. Гогенльоге не злагодив своєю промовою опору вельмож проти виборчої реформи, показує ся обставина, на на внесенє Клям-Матиніца ухвалила палата перевести розправу надпрограмовою річю міністра-президента, одначе се має відбутися доперва 28. мая, а се є також доказом що до сеї розправи не привязують там великої ваги, коли она не видає ся зовсім наглою.

Українські послы в російській думі державній.

(+) Російська дума державна почала своє засіданє д. 10. мая с. р. і, як признають в загалі всі дневники, станула відразу на поважнім становищі, з повною сьвідомістю великої одвічальности перед народами, що вислали до неї в так трудних обставинах своїх заступників, як і перед усім цивілізованим сьвітом. Конституційно-демократичне сторонництво що творить далеко переважну більшість думи, зрозуміло дуже добре, що се істо-

»Малою«, коли обсяг заселених земель тут такий широкий і людність в сих землях з давних давен була досить численна. Річ видима, що південні рускі землі не малі своїм обсягом і числом людности, і названі »Малою Русією« за такі свої приміти, яким виразно відзначають ся від інших частин старої історичної Русі: Русі Великої, Білої, Червоної і Чорної.

До сих інших частин Русі, перш усього і обернемось.

Історична наука насамперед дозналась, через що склала ся назва »Біла Русь«. Колись покладали, що назва Біла Русь пішла від білої одежі Білорусів. Розібравшиж діло, побачили, що назва ся пішла не від одежі, а від того, що люди, які жили серед низин болотяних по річках Припеті, Пині і інших, були незалежні від Татар, були вільні »білі« в ті часи, коли вся Русь їм підлягала, абож на смерть била ся з ними.

Припетська і Пинська Русь жила в таких містах, в які не мали змоги дійти через болотяні прірви ні вояки татарські, ні татарські баскаки, що брали з людей подать в касу ханську. Через те Русь

рична хвиля перестрою старої, закостенілої в середньовічних погледах Росії, в конституційну державу на новітних європейських підвалинах. Зрозуміло се конституційне сторонництво, що не так легко натхнути весь лад державний новітнім духом в сім царстві, в котрім ледаче чиновництво, памятаючи, що »Бог високо а цар далеко«, допускало ся нечуваної в історії інших держав самоволі. Потреба отже часу, щоби сей новітній дух обгорнув усі верстви від державної керми аж до самого споду російської суспільности, щоби російське царство відродило ся в новітню європейську державу. Якнебудь отже державна дума в Петербурзі не вжила ся ще в конечні форми конституційні і на тім полі ставить перші дитячі кроки, всеж таки, треба признати, що взагалі повіяло там здоровим духом.

Російська дума зрозуміла свої конституційні права і дбає про се, щоби берегти їх як супроти Корони, так і супроти правительства. Перше змаганє до осягненя помилуваня всіх політичних вязнів показує належне розумінє основних підвалин конституційної управи, котра може лише тоді розвинути ся, зміцнити ся і усталити, наколи горожанам буде забезпечена особиста свобода, як і інші основні свободи, без яких неможливий правильний розвиток справді конституційної держави.

Тимто зовсім зрозуміло, що державна дума в адресовім начерку основних законів, котрі би оперли державну думу на загальнім праві виборчим, забезпечити всім населеням царства горожанські свободи і усунути найпоганішу і найнебезпечнішу болячку — самоволю чиновництва. Наколи держава має розвивати ся на конституційних основах, то очевидно повинні бути знесені всякі виїмкові розпорядки, воєнний стан і т. зв. скріплена охорона. Ненарушимість лична, свобода сумніня, слова

краю того (літописні »дреговичі«) й назвалась »Білою«, так само як, наприклад, найбільший сербський город, споконвіку незалежний від чужинців, названий Білгородом за свою вільність, незалежність, а не через те, що там, начебто, було що небудь біле; так само як наша літопись згадує білих Угрів, хоч більшість їх могли бути чорняві, як Угри звичайно; так само, як стародавні пісні великоросійські русского царя величали царем »білим«.

Зрозуміла теж назва »Чорна Русь«. Ся Русь, мешкаючи та горюючи десь у степах над Чорним, стародавним Руским морем, була навблизна до Татар і несла найважші тягарі від сего сусідства, доки зовсім не зникла. Називалась ся Русь »Чорною« через те саме, через що »Чорним« звав ся той шлях, по яким Татары гнали в свої »укуси« полонян-невольників, захоплених на Україні.

Менше зрозуміла назва Русь »Червона«, — назва, яка здавна прикладає ся до Русі Галицької. Маючи на увазі, що Галицька Русь з усіх поділів Русі була найсильніша в ті часи, як Татары завойовували рускі замлі, завзято боро-

і печати, товариств і зборів се ті головні підвалини, на яких повинен опирати ся устрій конституційної держави. Без того неможлива направа суспільних відносин, без того не можна довести до рівности всіх горожан перед законами і усуненє виїмкових і старових привілеїв.

Зрозуміла державна дума своє конституційне становище, наколи домагає ся від Корони покликаня до керми державної настановлених міністрів зпоміж більшости думи, позаяк лише тим способом може зміцнити ся довіре до правительства. За тим іде конечна також реформа адміністрації відповідно новому устроєви держави.

Не забула державна дума в своїм начерку адресовім вказати на потребу рівноправности і подвигненя селянства, вдоволеня потребам робітничої верстви і розповсюдженя та подвигненя просьвіти народної.

На останку і се замітно, що спорудники адресового начерку зрозуміли се, що Росія не є обноцілою державою, а заселена ріжними племенами і народностями та що зеднанє їх можливе лише про вдоволеню їх окремим потребам і задля того мають бути збережені і свобідно розвивати ся питоменности їх життя.

Побіч всяких інших засадничих питань стане отже на дневній черзі в російській державній думі також національне питанє, котре може і повинно бути розвязане в напрямі автономії народностей. В російській думі засідають поміж іншими також послы українсько-русского народу, а вже минулого року всеукраїнський зїзд в Полтаві заявив ся за автономією України і рівноправністю українсько-русского народу в національно-політичнім і культурнім згляді з іншими народами російского царства. Не сумніваємо ся ані на хвилі, що потомки тих,

ла ся з ними і не піддала ся їм, — маючи се на увазі, можна гадати, що Русь Галицька за осі свої заслуги і назвала ся Червоною, так само, як пізнійше в козацькі часи »червона китайка« була ознакою заслуги поміж козаками. Боротьбою з Татарами земля Галицька визначалась між усіма землями, оселеними з пня старої Русі і бути не могло, щоб се осталося не визначеним на память потомкам. Коли вже сьвітогляд людей руского коріння витворював такі назви, як назви Білої і Чорної Русі, то річ зрозуміла що для повитої славою землі князя Романа і короля Данила в сімже сьвітогляді дуже приходилась назва »червоних«, себто заслужених Русинів.**)

(Конець буде).

***) Висловлений здогад про назву Червоної Русі був поновлений на XII. археолог. зїзді в Харкові з особливим запитанєм до істориків-спеціалістів, які брали участь в тім зїзді. Питанє осталося нерозв'язаним рішучо.

котрі в Переяславському договорі застерігали самоуправу України, котрі перед Петром В. і Катериною П. вступали ся за збереження сеї самоуправи заприсяженої царським іменем, зрозуміють теперішнє своє велике посланництво і одвічальність перед історією і рішучо вступають ся за сею для розвитку укр.-руського народу засадничою справою.

Не на те річ вказувати українсько-руським послам, як они мають згуртувати ся поміж собою, яких приєднати собі союзників і помічників для досягнення сеї мети, се они зуміють на місци найкраще оцінити і обдумати. Ми лише скажемо, що на то глядить тепер весь українсько-руський нарід віками заневолений і гноблений, що от тепер положить підвалини свобідного розвитку его мови, его письменства, науки, штуки, его красної долі і волі. З тими надіями шлемо українсько-руським послам в російській думі державній сердечний привіт і щире помагайбі до трудної праці для добра України-Руси.

Російська дума.

По поновнім отвореню засідання державної думи закінчено загальну дискусію і прийнято адресу в першій читанню. По контрверсії що до дальшого способу дискутованя приступлено до першої часті адреси. Тут зголошено дві поправки.

Пос. Заболотний (подільська губ.) вносить, щоби по словах „на підставі загального права голосованя“ додати „без ріжниць і тайно“ а комісія запропонувала в виду сего стилізацію: „на підставі безпосередного рівного і тайного голосованя без ріжниць народности і ісповіданя“. Пос. Анікін (саратівська губ.) домагає ся ще „необмеженого“ права голосованя.

Справоздавець пос Набоков (з Петербурга) бажає ужити таких виразів, на які згодила би ся ціла палата; пос. Заболотний бачить для реформи небезпечність навіть в самій палаті, коли она вагає ся прийняти „необмеженість“ права голосованя і жадає під тим зглядом рівноправности для жінок, які становлять половину російського населеня. Кн. Шаховський звертає увагу, щоби радити над адресою, а не над способами права голосованя; пос. Кругліков, селянин з вороніжської губернії висказує погляд, що жінка повинна обмежити свою діяльність виключно на родину та що селянки самі не бажають політичних прав для себе. Кн. Волконський (рязанська губ.) не має довіря до необмеженого права голосованя і заявляє ся за редакцію проєкту адреси і в тім самім дусі заявляє ся пос. Аладін. В голосованю відкинули обі поправки і першу часть адреси прийняли майже одногласно в комісійній редакції.

Дальші точки 2—5 дума прийняла майже без дискусії. При 6 і 7 точці зглядом самоволі адміністрації пос. Стахович (орловська губ.) бажає, щоби бодай з початку відвічальність міністрів о ставити цареві. Его промову прийнято писканем, супротив чого президент звер-

нув увагу, що належить шанувати свободу слова. Пос. Вінавер (з Петербурга) заатакував Стаховича, який співає знов стару пісню, що вся власть належить до царя. Сему треба зробити раз кінець. Доки міністри не стануть одвічальні перед думою, доти не буде гаразду. Пос. Караєв (Петербург) і Ковалевський (харківська губ.) порівнювали теперішність з часами французької революції і жадали спарляментаризованя міністерського кабінету. На сім перервано засідане, а по поновнім отвореню відкинено всякі поправки і ухвалено редакцію комісії.

До 8 точки поставлено багато поправок. Один з послів жадав счеркнути уступ про державну раду, заявляючи, що оно не є муром, відділюючим нарід від царя, а товаришкою думи, що бажає іти з нею рука в руку. Інший посол заявляє, що сей уступ може відносити ся тільки до теперішнього складу ради, а не має на цілі усуненя двопалатної системи. Кн. Шаховський потверджує сей погляд, однак не радить взагалі вставляти уступу про недостачі ради, бо неясна стилізація сего уступу може дати притоки до непорозумін.

Дума ухвалила вести наради без перерви аж до покінченя дискусії над проєктом адреси.

Новинки.

— **Календар.** В суботу: руско-кат.: Івана многострад.; римо-кат.: Петра Келест. — В неділю: руско-кат.: Ч. Хр.; римо-кат.: Бергарда.

— **Ювілей проф. Антоновича відложений.** «Гром. Думка» доносить, що ювілей 45-літної літературно-наукової праці проф. київського університету Володимира Антоновича, назначений на день 20. мая, відложено на вересень.

— **Проф. Радецкий з Одеси** приїхав до Галичини і був на вічу в Тернополі. Гість має намір відчитати у Львові три публичні лекції на тему занепаду молодших поколінь та стану публичного вихованя в північній і західній Европі. Лекції свої буде ілюструвати фотографіями і плянами шкіл скандинавських, швайцарських, французьких садів для дітей, притулків для злодіїв, атласами анатомії, системи нервів, таблицями смертльности дітей і т. и. П. Радецкий від давних літ трудить ся на полі публичного вихованя і заложив уже в Росії 98 товариств для помочи у вихованю і для охорони дітей. Щоби пізнати вихованє і охорону підрастаючих поколінь, обїхав він всю Скандинавію і західну Европу.

— **Організація Буковинок.** Дня 13. с. м. відбули ся в Чернівцях в «Народнім Домі» перші загальні збори товариства «Жіноча Громада». Явило ся доволі значне число жіноцтва місцевого і з провінції, чим зазначили і своє заінтересованє і охоту до роботи, яку вказує статут новозаснованого товариства. Збори відкрила п. Евфрозина Галінова, голова дотеперішнього, тимчасового відділу. Повітавши присутних теплим словом, повідомила, що статут товариства прийнятий вже правительственными властями, отже «Громада» може вийти в життя і розпочати свою діяльність, котра — дай Боже — щоб ішла як найширше, обгорнула усе буковинське руске жіноцтво і спонукала его до щирої, інтензивної праці над собою і для добра сусільности. Описала п. К. Малицка прочитала і пояснила присутним це раз статут товариства, змінений в дечім по думці ухвали перших основуючих зборів. Організація має обняти цілу Буковину через кружки по селах і місточках подібно як «Руска Бесіда» з головним осідком в Чернівцях засновує

читальні скрізь по краю. Головний відділ «Жіночої Громади» веде і надає напрям роботі — філії по місточках будуть дбати про кружки в своїм повіті — а місцеві товариства про злуку, освіту і національне освідомленє жіноцтва даної місцевости. Уся організація має на цілі ввести буковинське руске жіноцтво яко діяльний чинник на поле народної, просьвітної і економічної роботи.

По поясненю статуту слідували вписи членів, котрі відтак приступили до вибору центральної управи, що має завідувати товариством і дбати про розвій цілої організації. В склад головної управи увійшло 7 віділових і 2 заступниці, котрі того таки дня уконституували ся, як слідує: пп. Е. Кумановська голова, Омелянна Стоцка заступниця голови, Вікторія Поповичева господиня, Катря Костецка контрольорка, Константина Малицка писарка, Олена Пігулякова касперка, Ольга Шкуртавінна бібліотекарка — заступницями віділових вибрані: Марія Орелецка, двірничка з Лужан і Ольга Жураківська. При точці «вільні внесєня» внесла К. Малицка прийняти і ухвалити статут для філій і кружків товариства, ріжний від головного уставу тільки що до цілі, назви товариства і обсягу діяльности. Відчитані статуті збори ухвалили, а заравом поручено ново вибраному віділові щоби як найскорше заняв ся заснованем кружків по селах і місточках, бо доперва з їх повстанєм може робота прийняти конкретні форми. Позаяк більше внесєнь не ставлено, предсідателька замкнула збори, подякувавши присутним за живу участь в нарадах.

— **Замах на Митрополита.** Позавчера вечером на заг. зборах „Зорі“ у Львові був присутний Є. Експ. Митрополит Шеніцький. Серед нарад влетів з подвіря через вікно величезний камінь і впав перед достойним гостем. Члени „Зорі“ вибігли сейчас і спіймали двох гімназистів Бачинського і Гермаковського, синків рянних кацанів. Кількох інших гімназистів, а між ними син редактора Мончаловського, утїкли. На кого був вимірений той камінь, вказує обставина, що ті кацаники випитували ся перед домом „Зорі“ візника на повозі, чи Владика є в „Зорі“. Многонадійними кацанськими розбишаками займуть ся певно догичні власти.

— **За віча і страйки.** Перед вируючим трибуналом у Львові відбула ся вчєра розправа проти Михайла Гупала з Водник, бобрецького повіта, котрого прокуратория обжалувала о проступок з § 305. Справа була ось яка: Дня 10. січня с. р. відбувало ся в Коцурові віче, котре староста Гродзїцький розв'язав. При виїзді старости селяни мали кричати ганьба та мали гнати за санками. Другого дня в корчмі в Водниках обж. Гупало мав сказати: «найби були злодія (себто стар. Гродзїцького) убили». Трибунал попереслуханю свідків засудив Гупала на 14 днів арешту.

Перед тим самим трибуналом стануло потім 10 селян з Переволода, сокальського повіта, обжалованих о злочин публичного насильства і переступ коаліційного закона. З кінцем лютого с. р. зібрали ся в Переволоді двірські наймити з кількох сіл і ухвалили страйкувати. Дня 3. марця застрайкували перші наймити з двора в Переволоді з виїмком одного Гаврила Хомина. Обжаловані страйкарі двічі его прогнали з роботи. При вчерашній розправі одні з них виперли ся участі в напасти, інші оправдували ся тим, що не знали, що то є страйк. Трибунал засудив сімох з них, Юр. Сенюка, Том. Білоцеркевичча, П. Мазурка, Ром. Козюра, Ф. Тарасюк, Ів. Романюка і Ів. Демчишина за переступ §. 3. коал. закона на 3 тижві арешту, а увільнив всіх від злочину публ. насильства. Трєх обжалованих увільнено від всякої вини і кари.

— **Хліборобські страйки в Полтавщині** не устають. Страйки прийняли грізний вид. В селі Машеві селяни напали на двір і забрали збіжжє. В кількох селах підпалено двори. Властители великих посіlostий зажадали від правительства присідки козаків до охорони загроженого майна.

